

Mức độ thực hiện nội dung hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho học sinh lớp 6 tại các trường trung học cơ sở thị xã Giá Rai, tỉnh Bạc Liêu

Nguyễn Thị Bích Phượng, Nguyễn Ngọc Trang Thu*

*Khoa Sư Phạm, Trường Đại học Cần Thơ

Received: 27/03/2023; Accepted: 06/04/2023; Published: 22/06/2023

Abstract: *Experiential activities play an important role in helping to close the gap between the educational content in the classroom and the real life of students. This article explores the actual situation of implementing the content of experiential activities for 6th-grade students at junior high schools in Gia Rai town, Bac Lieu province through theoretical research and methods of collecting information by questionnaire for 43 administrators, teachers, and 102 students of grade 6. The results showed that administrators, teachers, and students assessed the level of implementation of the content of experiential and career orientation activities at a good level. Secondary schools in Gia Rai town, Bac Lieu province carry out career-oriented experiential activities that focus on self-directed content. Social and organic content circuits do less. Schools in Gia Rai town, Bac Lieu province can refer to this research result in implementing the content of the program of experiential activities and vocational guidance at the secondary level.*

Keywords: *Experiential activities, content of experiential activities, grade-6 students, Gia Rai town, Bac Lieu province*

1. Đặt vấn đề

Nội dung hoạt động trải nghiệm và Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp là hoạt động giáo dục bắt buộc được thực hiện từ lớp 1 đến lớp 12. Hoạt động trải nghiệm và Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp là hoạt động giáo dục do nhà giáo dục định hướng, thiết kế và hướng dẫn thực hiện, tạo cơ hội cho học sinh tiếp cận thực tế, thể nghiệm các cảm xúc tích cực, khai thác những kinh nghiệm đã có và huy động tổng hợp kiến thức, kỹ năng của các môn học để thực hiện những nhiệm vụ được giao hoặc giải quyết những vấn đề của thực tiễn đời sống nhà trường, gia đình, xã hội phù hợp với lứa tuổi; thông qua đó, chuyển hoá những kinh nghiệm đã trải qua thành tri thức mới, hiểu biết mới, kỹ năng mới góp phần phát huy tiềm năng sáng tạo và khả năng thích ứng với cuộc sống, môi trường và nghề nghiệp tương lai. Học sinh được tiếp cận thực tế vì vậy học sinh có thể hiểu sâu hơn về nội dung học tập. Theo David Kolb (1984) đã chỉ ra tầm quan trọng của sự trải nghiệm trong quá trình giáo dục “*học tập là quá trình mà kiến thức được tạo ra thông qua việc chuyển đổi kinh nghiệm. Kết quả của kiến thức là sự kết hợp giữa nắm bắt kinh nghiệm và chuyển đổi nó*”.

Các mạch nội dung hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp lớp 6 gồm các hoạt động hướng vào bản

thân, hoạt động hướng đến xã hội, hoạt động hướng đến tự nhiên và hoạt động hướng nghiệp. Bài báo này tập trung nghiên cứu thực trạng thực hiện nội dung hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 6 tại các trường THCS thuộc thị xã Giá Rai, tỉnh Bạc Liêu giới hạn ở ba mạch hoạt động: hoạt động hướng vào bản thân, hoạt động hướng đến xã hội và hoạt động hướng đến tự nhiên. Từ đó, đề xuất các biện pháp nâng cao hiệu quả thực hiện nội dung hoạt động trải nghiệm của các trường THCS trên địa bàn thị xã Giá Rai, tỉnh Bạc Liêu.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu này sử dụng phiếu hỏi và khảo sát 43 CBQL, GV và 102 học sinh lớp 6 của bốn trường gồm: THCS Giá Rai A: 32 (23%), THCS Giá Rai B: 50 (34%); THCS Phong Phú: 41 (28%); THCS Phong Thạnh Đông: 22 (15%). Dựa vào thang đo Likert với giá trị khoảng được tính bằng (Maximum – Minimum)/n=(5-1)/5=0,8. Nội dung hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp được tính toán theo 5 mức độ: Mức 1=Hoàn toàn không thực hiện (ĐTB = 1,00-1,80) ; Mức 2=Hiếm khi thực hiện (ĐTB = 1,81-2,60); Mức 3=Thỉnh thoảng thực hiện (ĐTB = 2,61 – 3,40); Mức 4=Thực hiện khá thường xuyên (ĐTB = 3,41- 4,20); Mức 5= Thực hiện rất thường

xuyên (ĐTB = 4,21 – 5,00). Số liệu khảo sát được xử lý bằng phần mềm SPSS FOR WINDOWS. Tính toán tần suất, điểm trung bình (ĐTB), độ lệch chuẩn (ĐLC), Anova.

2.2. Thực trạng thực hiện nội dung hoạt động trải nghiệm hướng nghiệp cho học sinh lớp 6 tại các trường THCS thuộc thị xã Giá Rai, tỉnh Bạc Liêu

Theo từ điển Tiếng Việt (Hoàng Phê, 2004) trải nghiệm được định nghĩa là những gì mà con người từng tự mình trải qua, từng biết qua hay từng chịu phải. Đối với học sinh trung học cơ sở (THCS), đây là thời kỳ quá độ từ trẻ em sang người lớn nên trong giai đoạn này học sinh sẽ có nhiều thay đổi về tâm lý, thể trạng, đạo đức,...Đồng thời, đây cũng là lúc các em dần hình thành thế giới quan, lý tưởng riêng và tò mò về thế giới xung quanh. Vì vậy, tham gia các hoạt động trải nghiệm trong nhà trường sẽ giúp kéo gần khoảng cách giữa lý luận và thực tiễn cuộc sống hơn, giúp học sinh chuyển hóa tri thức đã học vào trong cuộc sống.

Thực hiện nội dung hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS là hành động hiện thực hóa *Chương trình giáo dục*. Bảng 1 trình bày kết quả nghiên cứu thực trạng mức độ thực hiện nội dung chương trình hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp dành cho học sinh lớp 6 tại các trường THCS thị xã Giá Rai tỉnh Bạc Liêu.

Bảng 2.1. Mức độ thực nội dung hoạt động trải nghiệm cho học sinh lớp 6 tại các trường THCS thị xã Giá Rai, tỉnh Bạc Liêu

Nội dung	CBQL, GV (SL=43)			HS (SL=102)		
	ĐTB	ĐLC	Thứ hạng	ĐTB	ĐLC	Thứ hạng
1. Nhận ra được sự thay đổi tích cực của bản thân, giới thiệu được đức tính đặc trưng của bản thân.	3,60	0,495	2	3,43	0,738	1
2. Phát hiện được sở thích, khả năng và những giá trị khác của bản thân; tự tin với sở thích, khả năng của mình.	3,65	0,482	1	3,20	0,975	1
3. Sắp xếp được góc học tập, nơi sinh hoạt cá nhân gọn gàng, ngăn nắp.	3,58	0,499	3	3,27	0,846	3

4. Biết chăm sóc bản thân và điều chỉnh bản thân phù hợp môi trường học tập mới, phù hợp với hoàn cảnh giao tiếp.	3,60	0,495	2	3,24	0,773	6
5. Nhận biết được những dấu hiệu của thiên tai và biết cách tự bảo vệ trong một số tình huống thiên tai cụ thể.	3,49	0,551	5	3,26	0,820	4
6. Xác định được những khoản chi ưu tiên khi số tiền của mình hạn chế.	3,42	0,499	8	3,12	0,915	12
7. Thể hiện được sự động viên, chăm sóc người thân trong gia đình bằng lời nói và hành động cụ thể.	3,51	0,506	4	3,23	0,819	4
8. Thể hiện được sự chủ động, tự giác thực hiện một số công việc trong gia đình.	3,44	0,502	7	3,21	0,837	7
9. Biết tham gia giải quyết một số vấn đề nảy sinh trong quan hệ gia đình và bạn bè.	3,47	0,505	6	3,18	0,895	9
10. Các hoạt động giáo dục theo chủ đề của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, của nhà trường.	3,40	0,541	9	3,28	0,788	2
11. Thiết lập các mối quan hệ với cộng đồng	3,40	0,495	9	3,20	0,856	7
12. Hành vi văn hoá nơi công cộng	3,49	0,506	5	3,18	0,861	9
13. Lối sống “lá lành đùm lá rách”	3,47	0,505	6	3,19	0,931	8
14. Lập kế hoạch và vận động người dân địa phương tham gia các hoạt động thiện nguyện, truyền thông địa phương	3,05	0,722	10	3,20	0,809	7

15. Khám phá cảnh quan thiên nhiên, bảo tồn thiên nhiên	3,02	0,707	11	3,09	0,924	11
16. Tác động của biến đổi khí hậu đến sức khỏe con người	3,00	0,724	12	3,14	0,868	11
17. Tuyên truyền vận động nâng cao ý thức góp phần làm giảm biến đổi khí hậu	2,95	0,755	14	3,17	0,880	10
18. Vận động người thân, bạn bè không sử dụng các đồ dùng có nguồn gốc từ những động vật quý hiếm.	2,98	0,707	13	3,25	0,792	5
Tổng cộng	3,36	0,424		3,21	0,630	

Kết quả bảng 2.1 cho thấy theo đánh giá của CBQL, GV thì việc thực hiện nội dung hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp dành cho học sinh lớp 6 ở mức khá (CBQL, GV = 3,36; HS = 3,21). Trong đó nội dung

“phát hiện được sở thích, khả năng và những giá trị khác của bản thân; tự tin với sở thích, khả năng của mình”, “nhận ra được sự thay đổi tích cực của bản thân, giới thiệu được đức tính đặc trưng của bản thân”, “biết chăm sóc bản thân và điều chỉnh bản thân phù hợp môi trường học tập mới, phù hợp với hoàn cảnh giao tiếp” và “các hoạt động giáo dục theo chủ đề của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, của nhà trường” là 4 nội dung giáo dục được cả cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh đánh giá là thực hiện với mức độ thường xuyên nhất. Trong 4 nội dung này có 3 nội dung thuộc nhóm hoạt động hướng về bản thân và 1 nội dung thuộc nhóm hoạt động hướng về xã hội. Mặt khác, nội dung “tuyên truyền vận động nâng cao ý thức góp phần làm giảm biến đổi khí hậu” được các CBQL, GV đánh giá là ít được thực hiện nhất, trong khi đó theo đánh giá của HS thì nội dung ít thực hiện nhất là “xác định được những khoản chi ưu tiên khi số tiền của mình hạn chế”.

Từ kết quả đánh giá của các khách thể, có thể thấy sự đánh giá ở CBQL, GV với HS có sự tương đồng nhất định ở các nội dung nội dung: “phát hiện được sở thích, khả năng và những giá trị khác của bản thân; tự tin với sở thích, khả năng của mình” (hạng 1), “sắp xếp được góc học tập, nơi sinh hoạt cá nhân gọn gàng, ngăn nắp” (hạng 3), “thể hiện

được sự động viên, chăm sóc người thân trong gia đình bằng lời nói và hành động cụ thể” (hạng 4), “thể hiện được sự chủ động, tự giác thực hiện một số công việc trong gia đình” (hạng 7) và “khám phá cảnh quan thiên nhiên, bảo tồn thiên nhiên” (hạng 11).

Nhìn chung, mức độ thực hiện nội dung Chương trình hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp lớp 6 tại các trường THCS thị xã Giá Rai, tỉnh Bạc Liêu còn chưa thường xuyên. Các trường THCS tại thị xã Giá Rai tỉnh Bạc Liêu cần thực hiện thường xuyên hơn, tạo cơ hội cho HS được trải nghiệm nhiều hơn nhận thức, cảm xúc và hành vi của bản thân thông qua nội dung hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp từ đó góp phần phát triển toàn diện nhân cách học sinh.

3. Kết luận

Kết quả nghiên cứu mức độ thực hiện nội dung hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho thấy, theo đánh giá của CBQL, GV và HS các trường THCS thuộc thị xã Giá Rai, tỉnh Bạc Liêu việc thực hiện nội dung hoạt động trải nghiệm lớp 6 đạt mức khá. Trong đó các nội dung “nhận ra được sự thay đổi tích cực của bản thân, giới thiệu được đức tính đặc trưng của bản thân”, nội dung “phát hiện được sở thích, khả năng và những giá trị khác của bản thân; tự tin với sở thích, khả năng của mình”, nội dung “biết chăm sóc bản thân và điều chỉnh bản thân phù hợp môi trường học tập mới, phù hợp với hoàn cảnh giao tiếp” được đánh giá thực hiện nhiều hơn so với các nội dung “khám phá cảnh quan thiên nhiên, bảo tồn thiên nhiên”, nội dung “tác động của biến đổi khí hậu đến sức khỏe con người”, nội dung “tuyên truyền vận động nâng cao ý thức góp phần làm giảm biến đổi khí hậu”. CBQL và GV tại thị xã Giá Rai tỉnh Bạc Liêu có thể tham khảo kết quả nghiên cứu này cho việc thực hiện Chương trình hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp một cách thường xuyên hơn.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông - Hoạt động trải nghiệm và hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp* (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).

2. Hoàng Phê (2004). *Từ điển Tiếng Việt*. NXB Đà Nẵng

3. Kolb, D., *Experiential Learning: experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1984